

2024-04-25

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr:UBN-2024-00082

Politikerinitiativ - Personalens arbetsmiljö i förskolor och skolor

Inkom den 18 mars 2024 av Andreas Andersson, Eva Berg Arbro och Hina Kahn (S)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden avslår politikerinitiativet om att kartlägga personalens arbetsmiljö i förskolor och skolor i Nacka eftersom förslaget avser arbetsgivarfrågor som inte ryms inom utbildningsnämndens ansvarsområde eller utbildningsnämndens kvalitetssystem

Sammanfattning av ärendet

I ett politikerinitiativ av Andreas Andersson med flera (S) föreslås utbildningsenheten få i uppdrag att kartlägga personalens arbetsmiljö i förskolor och skolor i Nacka. Motivering till förslaget i politikerinitiativet är att medarbetarenkäten inte ger tillräcklig information och att den inte omfattar friskolor. Förslaget avslås eftersom personalens arbetsmiljö avser arbetsgivarfrågor som regleras av arbetsmiljölagstiftningen. Dessa frågor ryms inte inom utbildningsnämndens ansvarsområde, varken för kommunala eller fristående förskolor och skolor. Denna typ av kartläggning ryms heller inte inom utbildningsnämndens kvalitetssystem, som fokuserar på kvaliteten för barnen och eleverna utifrån det uppdrag förskolor och skolor har genom skollag och läroplaner.

Förslagen i politikerinitiativet

Vid utbildningsnämndens sammanträde den 18 mars 2024 lämnade Andreas Andersson med flera (S) in ett politikerinitiativ. I politikerinitiativet föreslås att utbildningsenheten ges i uppdrag att genomföra en kartläggning av arbetsmiljön för personal verksamma vid förskolor och skolor i Nacka.

I politikerinitiativet framhålls att personalen är den allra viktigaste resursen för att få till stånd en utbildning av god kvalitet. Initiativets förslag motiveras med att den medarbetarenkät som genomförs inte har specifik fokus på skolverksamhet, inte ger information om olika yrkesgruppers svar och inte ger information om hur arbetsmiljön ser ut på friskolor i Nacka. Detta innebär enligt initiativets författare en svaghet för undersökningen då en stor andel av Nackas barn och elever går på fristående förskolor och skolor. Genom en större kartläggning av arbetsmiljön kan vad som upplevs som

styrkor och svagheter att åtgärda komma fram. Det ger också, enligt initiativets författare, en bredare bild då olika yrkesgruppers svar, och därmed utmaningar, kan separeras.

Enhetens utredning och bedömning

Utbildningsenheten genomför i dagsläget en övergripande kvalitetsuppföljning som är omfattande, där såväl de fristående som kommunala förskolorna och skolorna ingår. Syftet är att få en samlad bild av kvaliteten för barnen och eleverna inom varje skolform. Det är respektive skolforms uppdrag enligt skollag och läroplaner samt kommunens mål i den del som avser utbildningsnämndens ansvar, som uppföljningen avser. Denna kvalitetsuppföljning är omfattande inte minst vid jämförelse med vad som görs i andra kommuner med en mångfald av anordnare inom förskola och skola.

De kvalitetsuppföljningar som genomförs inom ramen för utbildningsnämndens kvalitetssystem omfattar elevers kunskapsresultat, elevernas tillgång till legitimerade och behöriga lärare samt enkäter till elever och vårdnadshavare. Det kompletteras med kvalitetssamtal och resultatdialoger med rektorer respektive huvudmän och särskilda studier som kan innefatta exempelvis observationer i verksamheterna. Gemensamt är fokus på kvaliteten för barnen och eleverna utifrån det nationella uppdraget formulerat i skollag och läroplaner. Den föreslagna kartläggningen fokuserar istället på de olika yrkeskategorierna i förskola och skola samt på arbetsmiljölagstiftningen, även om det angivna syftet ytterst är kvaliteten för barnen och eleverna.

Utbildningsenheten riktar sig framförallt till rektor, som chef för verksamheten, i sitt kvalitetsarbete. I samband med tidigare Våga visa-observationer fanns en möjlighet för rektor att låta lärare göra bedömningar av kvaliteten genom ett särskilt självvärderingsverktyg. Det syftade till att kunna få till stånd en jämförelse med observatörernas bedömningar, liksom med elevernas och vårdnadshavarnas bedömningar enligt enkäten. Fokus på frågorna var även där barn- och elevperspektivet och värderingar skedde utifrån läroplanernas mål. Beslutet att lärare/arbetslag skulle genomföra självvärderingen var rektors. Den medarbetarenkät som politikerinitiativet tar upp är av annat slag och avser den enkät som Nacka kommun i egenskap av arbetsgivare genomför varje år för alla anställda i kommunen. Huruvida den kan utformas så att analyser av enkätsvaren kan göras för olika yrkeskategorier är inte en fråga som utbildningsnämnden råder över.

Arbetsmiljöfrågor är ett tydligt arbetsgivaransvar och regleras av arbetsmiljölagstiftningen. Eftersom utbildningsnämnden inte har det ansvaret varken för de kommunala eller de fristående förskolorna och skolorna ser inte utbildningsenheten att det varken är möjligt eller lämpligt att enheten gör den typen av kartläggning. Det skulle också frånga utbildningsnämndens kvalitetssystem i övrigt, som redan är väldigt

omfattande och fokuserar på kvaliteten för barnen och eleverna utifrån uppdraget i skollag och läroplaner.

Mot denna bakgrund är utbildningsenhetens bedömning att politikerinitiativet bör avstyrkas.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut avser att avslå politikerinitiativet och innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut har inga konsekvenser för barn. Politikerinitiativets förslag innebär en kartläggning av förskole- och skolpersonalens arbetsmiljö. Även om det ytterst syftar till god kvalitet i utbildningen är effekten för barnen och eleverna oklar, bland annat genom att utbildningsnämnden inte är arbetsgivare varken för de kommunala eller fristående verksamheterna.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad den 25 april 2024

Bilaga Politikerinitiativ

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Åsa Arnell
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten